

Naročnina listu: =
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . " 5.—
 Četrť leta . . . " 250
 Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije: =
 Celo leto . . . K 15.—
Posamezne številke
 = 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 ::: popust. :::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Heroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Avstrija napovedala Rusiji vojsko.

Anglija napovedala Nemčiji vojsko. — Srbija napovedala Nemčiji vojsko. — Ruska politika nesreča za celo Evropo. — Strah pred nemškimi ladjami.

Komaj zabeležujemo vse nove dogodke, tako naglo hitijo mimo nas. Dne 1. avgusta napove nemški poslanik imenom svoje vlade Rusiji vojsko. Rusi začnejo takoj vpadati v Nemčijo, a tudi Francozi, če prav se jim vojska še do danes ni napovedala. Ker Nemčija izve, da namerava Francija prodirati skozi Belgijo, zahteva tudi za se pravico, da smejo njene čete prodirati skozi Belgijo. Belgija ne dovoli in se obrne za pomoč na Anglijo. Anglija ji obljubi pomoč in napove dne 4. avgusta Nemčiji vojsko. Dne 5. avgusta napove Avstrija Rusiji vojsko. Dne 6. avgusta napove Srbija Nemčiji vojsko. V tej napovedi je veliko smešnosti, a svoj resen razlog bo imela ta napoved v tem, da Srbija bržkone ne želi navzočnosti nemškega poslaništva v svojem ozemlju. Rusija je umaknila vse svoje čete iz ruske Poljske, kar je znamenje, da se tam med Poljake, ki simpatizirajo z nami, ne čutijo varne.

Do večje bitke še ni došlo na nobenem bojišču, razven če upoštevamo obstreljevanje ruskega pomorskega pristanišča Libav, katero je močno poškodovala nemška križarka „Augsburg.“

Iz Italije še vedno ni dovolj zanesljivih poročil, ki bi nam na nedvomen način povedala, kako stališče bo zadržala. Toda kmalu bo morala tudi Italija jasno govoriti. Misli se, da še bo le takrat začela izvrševati svoje dolžnosti, ko bo vojska med Francijo in Nemčijo tudi formalno napovedana.

Avstrija napove Rusiji vojsko.

Dunaj, 6. avgusta.

(Uradno.) Posebna izdaja današnje „Wiener Zeitung“ prinaša sledečo uradno naznanilo:

C. in kr. poslanik v Petrogradu je na podlagi Najvišjega pooblastila z dne 5. avgusta dobil nalogo, da izroči ruskemu ministru za zunanje zadeve sledečo noto:

Po naročilu svoje vlade naznanja podpisani avstro-ogrski poslanik Nj. Prevzvišenosti ruskemu ministru za zunanje zadeve sledeče:

Ker je Rusija z ozirom na spor med Avstro-Ogrsko in Srbijo zavzela napram Avstriji grozilno stališče in ker je radi tega spora pričela s sovražnostmi zoper Nemčijo, kakor poroča berlinsko ministrstvo, ter se nahaja z omenjeno državo v vojnem stanju, smatra Avstro-Ogrska, da se tudi ona nahaja z Rusijo v vojnem stanju.

Szapary.

Srbija napove Nemčiji vojsko.

Berolin, 6. avgusta.

(Uradno.) Srbija je po svojem tukajšnjem poslaniku napovedala Nemčiji vojsko.

Avstrijeci pod ameriško zaščito.

Združene države Severne Amerike so prevzele varstvo Avstrijcev in Ogrrov v Rusiji, Španija varstvo Srbov in Rusov v Avstro-Ogrski.

Rusi zbežali iz Varšave.

Krakov, 6. avgusta.

(Uradno.) Srbija je po svojem tukajšnjem poneke iz Varšave došle osebe sledeče: Generalni guverner v Varšavi Šilinski je poklical k sebi dve sto varšavskih meščanov. Imel je nanje daljši nagovor, ter je mesto izročil njih varstvu. Nato je cela ruska posadka z generalnim štabom vred zapustila mesto Varšavo. Pobegli Rusi so vzeli državne listine s seboj. Državni zaklad so že poprej spravili v notranjost Rusije.

Rusi se umikajo iz Rusko-Poljskega.

Dunaj, 6. avgusta.

(Uradno.) Od ruske meje prihaja vedno več poročil, ki pravijo, da Rusi ne umikajo samo svojih obmejnih stražnih čet, ampak da umikajo tudi svoje glavne čete iz sredine Rusko-Poljskega v smeri proti severu in severo-vzhodu.

Iz tega se sklepa, da Rusija, vkljub mnogoletnim pripravam in koncentracijam čet ob zahodu Rusije še ni toliko pripravljena, da bi se mogla spustiti v boj na Rusko-Poljskem.

Zakaj se Rusi umikajo iz Poljske?

Vse nepoučene kroge je presenetila vest, da so Rusi svoje vojne čete umaknili iz Ruske Poljske. A kdor pozna razpoloženje Poljakov na Ruskem, se temu ne bo čudil. Ruski ortodoksizem in nacionalizem sta fanatizirana do skrajnosti. Ker so Poljaki katoliki in ker se zvesto držijo svoje narodnosti, zaradi tega so imeli veliko trpeti od Rusov. Samoumejno, da Poljaki radi tega tudi niso navdušeni za Rusijo, ampak nasprotno, na Ruskem-Poljskem je dvigala že vedno tiha revolucija svojo glavo. Zadnji čas so avstrijski Poljaki, kakor je bilo čitati, zopet pozvali te Poljake na Ruskem, da se uprejo svojim tlačiteljem, in kakor poročajo listi, z velikim vspehom. Poljaki

izjavljajo, da nikdar ne bodo šli v boj zoper Avstrijo in bodo preje svoje puške obrnili proti Rusom.

Krivo bi bilo misliti, da morda naši Rusini — simpatizirajo z Rusi. Je sicer med njimi tudi rusofilska stranka, koje voditelj je državni poslanec dr. Markow, toda med ljudstvom nima veliko vpliva. Rusini stojijo po svoji ogromni večini v ukrajinski stranki, ki hudo sovraži Rusijo in ne želi ničesar bolj vroče, kakor razpad Rusije.

Navdušenje v Galiciji.

V Galiciji je bil glas, da je cesar poklical svojo armado pod orožje, sprejet z velikim navdušenjem. Cesarjev oklic avstrijskim narodom, ki je napravil povsod globok vtis, je posebno dobro učinkoval v Galiciji. Poziv sivolasega vladarja, ki ga vsi sloji v celi državi ljubijo kot svojega očeta, je v obeh deželnih jezikih naznanil ljudstvu gališki cesarski namestnik vitez Korytowski. Po glavnih galiških mestih Lvovem in Krakovem so se pred lepaki skozi celo vrsto dni kar stiskale velike množice ljudstva, v majhnih mestih in vaseh pa so se zbirale cele gručice okoli ljudi, ki so tem na glas čitali cesarjeve besede. Zavladalo je v celi deželi tako velikansko navdušenje, kakor še nikoli kedaj poprej. Utihnili so i vsi narodni spori in druga nasprotstva v tej vsled politike toliko razoranih deželi. Poljaki kakor tudi Rusini, kateri smatrajo Avstrijo kot dom svobode in pravičnosti in so bili že od nekdanj polni domoljubnega duha ter posebno v sedanjih resnih časih stojijo zvesto na strani našega cesarja in države, — tako, da se jih je večkrat imenovalo Tirolce na vzhodu — so složno stopili na stran cesarja, ko jih je klical na branbo domovine. Ko se je izvedelo, da bo Nemčija v polni meri izvršila svojo zavezniško dolžnost napram Avstriji, je nastalo povsod veliko navdušenje. Nemške državljane še v Galiciji gotovo nikdar niso s takim veseljem pozdravljali, kakor zadnje te dni. V vseh večjih mestih, n. pr. v Lvovu in Krakovu, je ljudstvo našega cesarja, vladarsko hišo in armado z navdušenjem slavilo. Splošna mobilizacija je vzbudila po celi deželi navdušen odmev. Kmetje so zapustili svoja polja, delavci so vreli iz tovarn in so šli pod orožje. Velika okrožja, v katerih se nahajajo izvirk petroleja in kjer je zaposlenih na tisoče delavcev, so bila naenkrat zapuščena in v dolgih vrstah so korakali delavci na določena mesta, da obledijo cesarsko suknjo. Veselo vriskanje in prepevanje se je razlegalo po širnih planjavah, ko so velike trupe Poljakov in Rusinov šle izvrševati svojo vojaško dolžnost.

Oklic poljske socialne demokracije.

Poljska socialno-demokratska stranka za Galicijo in Slezijo je izdala na svoje pristaše oklic, v katerem se glasi:

Nenavadno pomenljiv trenotek se bliža za našo deželo in naš narod, trenotek, ko se začne boj proti

večnemu sovražniku Poljakov, proti sovražniku svobode in evropske omike, boj proti ruskemu carizmu. Grozota vojske, ki jo je zanetil moreči carizem Avstriji, prihaja čez našo deželo, čez milijone naših bratov. Mi te vojske nismo izzvali in dobro vemo, da bo delavsko ljudstvo najhujše prizadeto. Vemo tudi, da boj proti ruskemu carizmu ni lahek, da je zvezan s krvavimi žrtvami. In mi nočemo izgubiti nobene žrtve pridobljene pravice, nobene delavske postojanke. Toda boj proti ruskemu carizmu je boj proti neusmiljenemu tlačitelju narodov, boj proti trinogu Poljakov, sovražniku svobode in našega razvoja. Ta boj je naša sveta dolžnost, ako hočemo poljskemu delavskemu sloju priboriti jasno bodočnost, ako hočemo narod, ki je vreden član velike narodne družine. In ko se pripravljamo na boj zoper carizem, ne izpolnjujemo samo dolžnost napram sebi, temveč napram vsemu delavskemu sloju Evrope, v prvi vrsti milijonom delavskega stanu v Rusiji, ki je ravno zadnje dni rožljaj s svojimi verigami po ulicah ruskih mest...

Z avstrijsko-srbskega bojišča.

Dne 3. avgusta.

Na srbskem bojišču se včeraj, v nedeljo, dne 2. avgusta, ni zgodilo kaj posebnega važnega. Zbiranje vojnih sil se vrši gladko po določenem načrtu, brez bojov. Če prav z ozirom na sedanji položaj na bojišču ni računati, da bi se te dni tukaj zgodilo kaj važnejšega, vendar se od urajne strani izda vsak dan dvakratno poročilo, da se ustreže radovednosti občinstva. V sedanjem času, ko živimo v dobi splošne napetosti, naj nihče ne postane nepotrpežljiv, ako se položaj na bojišču počasno razvija in naj tudi ne veruje raznim neresničnim poročilom, ki se razširjajo. Vsak trezno-misleči človek naj ima še toliko razsodnosti, da ne bo slepo verjel raznim neosnovanim govoricam in poročilom, ki se širijo od ljudi in gotovih časnikov, ki pravijo, da so novice iz vojske izvedeli od „posebne strani“, ali pa od v to „poklitcanih oseb.“ Res je, da strogo uradno nadzorovanje novic z bojišča pospešuje med ljudstvom lahkovernost, toda zopet je treba povedati, da oblasti gledajo le na to, da ostane razvrstitev in število čet na bojišču tajno. Poročila o res izvršenih dogodkih na bojiščih se javnosti takoj naznanijo, če tudi kratko in brez navedbe čet, ki so bile v boju.

Dunaj, 5. avgusta.

(Uradno.) Poročila, ki prihajajo o položaju naših čet na srbski meji, pravijo, da je postalo gibanje naših čet precej živahno. Pri Belgradu so skušali srbski trdnjavski topovi na zgornji in spodnji trdnjavi ter na bližnjih hribih s hudim streljanjem ovirati gibanje naših čet na tej strani Donave ter plovanje ladij na Savi in Donavi. To nas je včeraj napotilo, da smo jeli streljati na te topove. Boj je končal s tem, da so srbski trdnjavski topovi utihnili. Pri tem obstreljevanju je tudi belgrajska trdnjava mnogo trpela. Mesta Belgrada samega nismo obstreljevali. — Ob Drini vlada mir. Zelo pohvalno se imenuje delovanje onih pehotnih čet in obmejnih strelcev, ki opravljajo raznovrstno službo.

Nič važnega.

Dunaj, 6. avgusta.

Z avstrijsko-srbskega bojišča ni nobenih važnih poročil.

Lovčen ni zavzet.

(Uradno.) Izvenavstrijski listi so razširili govorico, ki zopet spričuje, kako deluje domišljija v razburljivih časih na ljudstvo. Širijo se namreč neresnične govorice, katerim se veruje ne samo v inozemstvu, ampak tudi v domovini.

Te dni se govori o zavzetju gore Lovčen v Črni gori. V zvezi s to neresnično vestjo se pripoveduje o neštevilnih podrobnostih, ki so se baje dogodile v boju za Lovčen. Imenujejo se tudi posamezne čete, ki so bile pri tem domnevanem boju udeležene. Mnogi celo pripovedujejo o številu mrtvih in ranjenih. Na vsem tem ni ne besedice res. Napad na Lovčen, kateri ni na srbskih, ampak na črnogorskih tleh, se sploh ni nameraval, še manj, da bi se bil izvršil. Dosedaj ni bilo še najmanjšega poviča in se tudi ni dogodil noben obmejni spor, ki bi bil dal povod za take govorice.

Blizu Lovčena in sploh na črnogorski meji še dosedaj ni padel ne od naše ne od črnogorske strani noben strel.

Srbija išče brez uspeha — zaveznikov.

Srbski poslanik v Bukarešti je izročil spomenico svoje vlade, v kateri se dokazuje, da ima sedaj Rumunija in Grčija dovolj povoda za napoved vojs-

ke, ker je vsled napovedane vojske od strani Avstrije ogrožena Srbija, kakor se je sklenilo lanskega leta v Bukarešti v mirovni nagodbi. Spomenico je izročila Srbija tudi grški vladi. Rumunija je odgovorila, da nima vzroka za napoved vojske in slično je odgovorila tudi grška vlada. Izjavi rumunske in grške vlade, da ostaneta v sedanji vojski — mogoče nevtralni, je pač najhujši udarec za Srbijo, ker je v vojski z Avstrijo z vso sigurnostjo računala na pomoč teh držav.

Avstrijski topničarji zmagovalci pred Belgradom.

Dunaj, 6. avgusta.

(Uradno.) V torek, dne 4. avgusta, se je vršil med avstrijskim in srbskim topništvom pri Belgradu boj, o katerem se poroča sledeče podrobnosti: Podonavski monitor „Körös“ je dne 4. avgusta, ob 8. uri predpolodne, plul med obema donavskima otokoma proti belgrajski trdnjavi, da bi izzval sovražnika na boj in bi se tako doznalo, kako je stališče srbske artilerije. Ladija se je približala srbskemu obrežju na 1800 m in sicer pri obrežnih vrtovih na južni strani spodnje trdnjave. Bilo je ob 9. uri 22 min. predpolodne, ko so začele sovražne baterije na severovshodnem ter severozahodnem koncu trdnjave streljati na ladijo. Bili so to najbrž topovi 12 cm kalibra. Streljanje so podpirali tudi topovi, ki so razpostavljeni na severovshodni strani onega dela mesta, kjer stojijo tovarne. Ti topovi so bili skriti za navideznimi parniki, ki so bili na srbski strani zasidrani v bližini finančne stražnice „Nova-Borea.“ Monitor „Körös“ je vozil z vso brzino in je začel takoj odgovarjati iz svojih topov.

Ko je naša ladija ušla iz najhujšega sovražnega ognja, je bila zadeta od šestero granat, ki pa so večinoma odletele na oklopnih ploščah. Poškodovani so bili le nekateri malopomembni pločevinasti okovi na ladiji. Ranjen ni bil nihče. Med tem je posegla vmes avstrijska artilerija ob obrežju. Njeno stališče je bilo težavno. Topničarjem je sijalo solnce naravnost v oči, tako da vsled lesketajočih solčnih žarkov niso mogli dobro meriti. Mesto Belgrad pa je bilo zavito v gosto soparno ozračje. Kljub temu pa so strelji iz avstrijskih topov zadevali tako dobro, da so že krog noldneva srbski topovi popolnoma območnili. Utihnili so tudi oni srbski topovi, ki so poprej še streljali na monitorja in oni na brdih Topčider in Banovo, ki so se tudi udeležili boja. Na naši strani so izgube neznatne: padla sta samo dva moža, eden je mrtev, drugi pa težko ranjen. Med bojem se je videlo, kakor bi bila srbska posadka na Banovem brdu radi prvih naših dobro zadetih strelcev, naglo pobegnila s svojih pozicij, a se je takoj zopet vrnila na svoja mesta. Tekom popoldneva je naša artilerija obstreljevanje v presledkih nadaljevala.

Ob 4. uri popoldne se je cela podonavska flotila kakih 500 m nad Hunyjadovim stolpom postavila v bojno črto, da bi začela obstreljevati srbske topove, ki so bili postavljeni pri tovarnah, in da bi poleg tega tudi doznala, v koliki meri je že sovražnik pobit. Sovražna artilerija pa niti ni več odgovarjala na naše strele.

Po novejših poročilih se je artilerijski boj drugi dan, dne 5. avgusta, zopet nadaljeval. Podrobnosti o tem boju še niso znane. Na ostalem bojnem pozorišču vlada mir.

Poroča se, da so v vinogradih pri Zemunu prijeli osem ogleduhov, ki so s svetlobnimi znamenji skušali izdajati Srbom, kje se nahajajo naši topovi. Vseh teh osem ovađuhov so prijeli ter jih izročili — prekemu sodu.

Nemčija in njen odločen nastop.

Vsa Evropa je obrnila svojo pozornost na Nemčijo, zlasti radi sklicanega državnega zbora. Dne 4. t. m. so se zbrali vsi zastopniki obširne države v berlinskem kraljevskem dvoru. Cesar Viljem je otvoril zasedanje z govorom, v katerem je naglašal, da je bil ohranjen skoro polstoletja mir, za katerega se je zlasti Nemčija vedno potegovala. Z umorom njegovega prijatelja nadvojvoda Frane Ferdinanda v Avstriji se je pričelo nevdružljivo stanje in zaveznik cesar Frane Jožef je bil prisiljen, zgrabiti za orožje v obrambo svoje države. Ker se je pa začela po nepotrebnem vmešavati Rusija, je smatral Viljem za svojo dolžnost, pomagati zaveznikom v Avstriji, tem bolj, ker se je Rusija odločila za pomoč državi, ki je povzročila vsled zločinov vojsko. Cesar Viljem še zlasti opozarja poslance, da preiskujejo natanko vse uradne spise o teh spornih zadevah, zlasti zbrzojavna pogajanja z ruskim carjem; kajti posneli bodo iz njih, da si je vlada vedno prizadevala, ohraniti mir. Le prisiljeni zgrabijo Nemci za orožje, zato poziva cesar vse narode in ljudstvo nemške države, da složno branijo to, kar so si pridobili v času miru. Cesarjev govor je napravil na vse mogočen vtis.

Načelniki vseh strank podajo cesarju udanostno prisego zvestobe.

Ko je prebral cesar svoj prestolni govor, je pozval vse načelnike strank, da stopijo pred njega, mu sežejo v roke in storijo zaobljubo, da so pripravljani brez razlike strank složno nastopiti in skupno braniti državo proti vsem sovražnikom. Ko so podali načelniki zaobljubo, je otvoril predsednik državni zbor.

Nemci dovolijo 5 milijard.

Zasedanje državnega zbora je bilo le kratko. Državni kancelar, pl. Bethmann-Hollweg, povzame besedo in označi v daljšem govoru notranji položaj in evropski spor. Zlasti povdarja spletko ruske diplomacije, ki je hotela voditi Nemčijo za nos, in poroča o kršenju mednarodnega prava od strani Francoske. Po govoru kancelarjevem, katerega je zbornica odobraval, je dostavil zlasti predsednik dr. Kaempf z veseljem, da so celo tisti zastopniki, ki so načelno nasprotniki vsake vojske, pripravljani brez pomisleka privoliti vsa sredstva, ki so potrebna v obrambo države.

V drugi seji, ki se je vršila ob 5. uri popoldne, so soglasno sklenili poslanci zakon, s katerim se dovoli 5 milijard mark za vojsko. Vodja socialnih demokratov, poslanec Haase, izjavi, da bodo socialni demokratje glasovali za zakon in spremljajo svoje brate brez razlike strank v vojsko z najgorečimi željami. Po sklepnem govoru predsednika se je državni zbor odgodil.

Poročanje o nemški armadi.

Ker bosta naša in nemška armada imeli skupnega sovražnika, Rusijo, za to je na korist vojaškim potezam, da tudi o nemški armadi pride le to v javnost, kar ne škodi njenemu nastopu. Vsled tega je izšla tudi za Avstro-Ogrsko z dne 3. avg. 1914 cesarska naredba, ki prepoveduje, da bi se objavljala poročila v časopisih o armadi Nemčije. Vsebinska naredba je: Kdor objavlja v časopisju načrte, gibanja vojaških čet, njih število in kraj, kamor so namenjene, število vojnih ladij, stanje trdnjav in vojaških skladišč Nemčije, se po kazenskem zakonu strogo kaznuje. Od te cesarske naredba so pa izvzeta vsa poročila brzojavnega poročevalnega urada na Dunaju, poročila uradnih listov in ona poročila, ki pridejo v javnost z dovoljenjem višjega armadnega poveljstva, ali z dovoljenjem vojnega ministrstva. Ta cesarska naredba je stopila takoj z razglasitvijo dne 3. avgusta v veljavo.

Rusi napadejo Nemčijo.

Rusi so začeli takoj, ko jim je Nemčija dne 1. avgusta (v soboto) napovedala vojsko, sovražno nastopati. Na različnih krajih so vpadli, a bili tudi večinoma pregnani. To seveda niso bili veliki boji, — ampak le majhne praskle predstraž.

Francozi napadajo Nemce.

Francozi niso počakali da jim Nemčija napove vojsko, ali da jo sami napovejo Nemcem, ampak so tudi koj začeli ob meji vpadati. Kajpada so tudi tukaj bili le brezpomembni vpadji in spopadi. Poročilo, da so hoteli Francozi studence v Mecu zastrupiti s kolera-bacili, se ne obistinja.

Nemci odgovarjajo Rusom in Francozom.

Nemci so dne 3. avgusta (v ponedeljek) začeli odgovarjati na suhem in na morju. Zasedli so po kratkem boju mesti Čenstohov, Bendzin in Kališ, na francoskem mestu Briey, na morju pa so se oglasili pri Libavu, pred Algirjem in pred Dardanelami.

Poraz Rusov pri Čenstohovu.

V ponedeljek, dne 2. t. m., so se umaknile vse ruske čete, ki so stale med Herbijem in Čenstohovem. Na bregu so ob 2. uri zjutraj razstrelile vsa skladišča in železniško postajo v Čenstohovu. Vnoči so se spopadle nemške čete in kozaki. V tej bitki je bilo ujetih 200 kozakov. Ob 7. uri zjutraj so se približale prve nemške čete Čenstohovu in ob 10. uri so zasedli nemški vojaški oddelki mesto. Iz izpovedb ujetnikov in mestnih prebivalcev je posneti, da vlada v Rusiji velika pobitost. Ob meji proti Krakovem so se Rusi umaknili do Slomnikov v okraju Miehov.

Nemška bojna ladija bombardira Libav.

Dne 2. t. m. popoldne je odplula iz pristanišča Memel nemška križarka „Augsburg“ v Vshodno morje. Ko se je po noči zopet vrnila, je poveljnik te ladije javil, da je križarka bombardirala rusko vojno luko Libav. Na pomolih v Libavu so bile ugasnjene luči in vsi svetilniki. Čeprav še ni nastopila noč, so od časa do časa razsvetljevali morje metalci luči. Hipoma je zablišnil strel iz topa obrežne baterije. Nato je začela streljati križarka; vsak strel je zadel. Prvi strel je zadel svetilnik, ki leži tik ob kanalu, ki vodi v pristanišče. Kroglja je odbila gornji del stolpa, na katerem se je nahajala luč. Nato je zadel druga kroglja vojašnico, ki je bila takoj v plamenu. Več krogel je padlo v ladjenice, katere je razbilo; stranski poslopja so pa začela goreti. Nekaj ruska vojna ladija, ki se je nahajala pred luko, je odbežala takoj v pristanišče. V begu je oddala še več strelcev, ki pa niso zadeli. Poveljnik poroča nadalje: Moja glavna pozornost je bila obrnjena na trdnjavsko železnico, ki pelje proti Rigi in Vilni. V

dolgosti treh kilometrov so krogle popolnoma razdejale vse železniške naprave, kakor tudi železniške delavnice. Mesto samo nismo obstreljevali.“

Nemška oklopnica v Dardanelah.

Carigrad, 4. avg.

Nobena francoska ladija ne upa v Arhipelj, ker se govori, da kroži v bližini Dardanel nemška oklopnica. Francoska trgovinska ladija je priplula do Dardanel, potem pa se zopet obrnila. Francoska ladija, ki je stalno pri Carigradu, je pobegnila proti Sebastopolu. Mnogoštevilne druge ladije nočejo iz pristanišča.

Nemci zasedli francosko mesto Briey.

Berolin, 6. avgusta.

(Uradno.) Wolfow časnikarski urad poroča: Nemške čete so zasedle francosko mesto Briey, ki leži severozahodno od mesta Metz.

Mesto Briey leži 5 km od francosko-nemške meje in kakih 20 km severozahodno od Metza. Briey šteje kakih 2300 prebivalcev in je končna postaja železnice Conflans-Briey. V mestu so tovarnice bombaževine in velike kovačnice. Briey je glavno mesto kantona (okraja) z enakim imenom, kateri obsega 17 občin, ki štejejo 17.000 prebivalcev. V bližini mesta Briey je vas St. Privat, ki je bila v nemško-francoski bitki pri Gravelotte dne 18. avgusta 1870 glavno torišče francoskega desnega krila.

Francoske priprave.

Proglas na francoski narod.

Predsednik francoske republike in vlada so naslovili dne 1. avgusta na francoski narod posebni oklice:

„Nekoliko dni sem se je položaj v Evropi znatno poslabšal. Vkljub prizadevanjem diplomacije je horizont otemnel. V tej uri mobilizira več držav svoje vojne sile. Celo dežele, ki so varovane po nevtraliiteti, so menile, da morajo iz previdnosti izdati to odredbo. Vlasti, katerih konstitucionalna ali militaristična zakonodaja ni slična naši, so brez dekreta za mobilizacijo začele in nadaljevale priprave, ki so isto, kakor mobilizacija in jih izvajajo. Francija, ki je pokazala svojo voljo za mir, ki je v tragičnih sedanjih dneh dajala Evropi izgled pameti, je pomnožila po tem svoja prizadevanja za ohranitev svetovnega miru. Pripravljajoč se na vsako možnost, je sedaj ukrenila prve odredbe, ki so neizogibno potrebne za varstvo svojega ozemlja, ali naša zakonodaja nam ne dovoljuje, da bi brez izdaje mobilizacijskega dekreta napravila te priprave popolne. V polni meri zavedajoč se odgovornosti, ki bremeni na nas, zamudili bi sveto dolžnost, ako bi pripuščali brezbrizno, da se stvari razvijajo dalje. Vlada je ravno kar izdala dekret, ki je postal potreben po položaju. Mobilizacija in vojno stanje se kažejo ob sedanjih okoliščinah kot najboljši sredstvo za varovanje miru na časten način. Navdahnjena z vročo željo po mirni rešitvi krize, je vlada ukrenila sedanje previdnostne odredbe in bo nadaljevala svoja diplomatska prizadevanja. Goji nado do vseh. Vlada računa s treznostjo svojega plemenitega naroda, da se ne uda neopravičenemu razburjenju. Gotovo je, da ga ni v tej uri niti enega, ki ne bi bil pripravljen, izpolnjevati svojo dolžnost. Ni strank, ampak sedaj je samo večna Francija, mirna in odločna Francija. Sedaj je samo domovina pravice in pravičnosti, zložna v miru, paznosti in dostojanstvenosti.“

Tako stališče je zavzemala Francoska v javnosti še dne 1. avgusta. Toda že isti dan se je pripravljala na vojsko.

Proglasen moratorij na Francoskem.

Francosko finančno ministrstvo je izdalo odlok, s katerim se podaljšuje moratorij do dne 31. avgusta t. l.

Preki sod na Francoskem.

Dne 2. t. m. je predsednik Poincaré podjal naredbo, ki uveljavlja v vseh francoskih pokrajinah med vojsko preki sod

Francozi udrli v nemško ozemlje.

Nemške čete so imele nalog, da pred izbruhom vojne s Francosko ne prekoračijo mej in so se držale pogodbe s francosko državo, da nobena armada ne prekorači meje do 10 km daleč. Vendar so francoske čete po poročilih že dne 3. avgusta, ne da bi bila napovedana vojska, udrle v nemško ozemlje in zasedle nekatero nemško kraje ob meji. Francoski zrakoplovi so skušali metati bombe na železnice na Bavarskem in v Badenu. Tako je začela Francoska, ki je dolgo časa kazala na videz nevtraličeto, vojsko z Nemčijo!

Nemški poslanik v Parizu odpotuje.

Vsled teh dogodkov ob meji je zaukazal cesar Viljem, da nemški poslanik takoj zapusti Pariz in se proglasi tudi proti francoski vojno stanje.

Posledica nemško-francoskega spora.

Po določitvah, ki obstojajo med trozveznimi državami, je Italija primorana poseči vmes. Do sedaj je

bila Italija mirna in opazovala samo razvoj spora med velesilami. Kakor hitro pa napade Francoska Nemčijo, mora Italija nastopiti proti Francoski: — pripravljala se že pridno za ta slučaj.

Francoski poveljniki.

Poveljnikom cele francoske armade je imenovan general Pau. Ta je izgubil v vojski 1870-1871 edno roko. Generalissimus (šef generalnega štaba) Joffre je odpotoval na mejo.

Francoska mornarica.

Iz Genove se poroča, da je videl neki višji državnik, ki je potoval iz Marokja, v Tuluonu 54 francoskih ladij pripravljenih, da bi odpule.

Francoske obdolžitve in francoska zbornica.

Predsednik francoske ljudovlade je podjal zbornici poročilo, v katerem trdi, da je Francoska žrtev nasilnega napada. Pred odpotovanjem nemškega poslanika se je napadla francoska zbornica. Zato je bil prisiljen, poklicati Francoze k orožju. Združena Francoska lahko zaupa v svojo moč, zlasti ker jo podpirata prijatelja Rusija in Angleška. V zbornici poroča o vseh znanih dogodkih zadnjega časa ministrski predsednik, prečita diplomatske akte, ki osvetljujejo razmerje med Francosko in Angleško in sklene: „Prosti smo vsakega očitjanja, pač pa nimamo povoda se bati!“ Nato so se sprejeli nekateri zakoni brez posvetovanja in se prečital brzojav srbske zbornice, ki pozdravlja francosko zbornico. Ravno v tem smislu se je vršila seja francoskega senata, na kar se zbornici odgledita.

Amnestija političnih zločincev na Francoskem.

Na popoldanski seji francoskega ministrskega sveta dne 3. t. m. je bilo sklenjeno pomilostenje vseh političnih zločincev in razveljavljenje vseh odredb glede razpuščanja in ustanavljanja kongregacij.

Angleška napoveduje Nemčiji vojsko.

Izjave državnega tajnika Greya v angleški zbornici.

Dne 4. avgusta je v angleški zbornici zunanji minister Sir Grey med drugim izjavil: „Jasno je, da ne moremo ohraniti miru v Evropi. Angleška je sicer pokazala povsod dobro voljo, da bi preprečila svetovno vojsko. Že od leta 1912 obstoji med nami in Francozi pogodba, da se obe velesili posvetujeta radi medsebojne pomoči, kakor hitro bi bila ena izmed njih napadena od trozveze. Ta položaj je za nas sedaj nastal. Francoska mornarica je v Sredozemskem morju, severno obrežje Francije je popolnoma brez varstva. Zato moramo mi ta del francoskega ozemlja braniti. Ravno tako je Angleška primorana pomagati Belgiji; kralj Jurij je poklical izrecno Angleško na pomoč. Angleški tudi ne more biti vseeno, če ohranita Belgija in Nizozemska svojo neodvisnost, ali pa postaneta pokrajine nemške države. Če se mi udeležimo s svojo mogočno mornarico vojske, bomo manj trpeli, kakor če mirno opazujemo razvoj evropskega spora. Zato je boljše, da smo takoj mobilizirali mornarico in armado.“ Po teh izjavah Greyjevih se je zaključila zbornica.

Amerika nastopa proti angleški mornarici.

Zbornica v Washingtonu je sklenila, da sme vlada Severne Amerike vzeti v svoje varstvo in pod svojo zastavo avstro-ogrske in nemške ladije in tako zabrani, da bi se prekinil dovoz iz Amerike v te-le dve državi po angleškem brodovju. Če bi Angleška te ladije ugrabila, tedaj je Amerika pripravljena, takoj nastopiti s svojo mornarico proti Angleški. S tem sklepom je spor še bolj zapleten, ki je pa za Avstrijo in Nemčijo neprecenljivega pomena že radi dovoza živil, Amerika je nadalje sklenila, da sama uvede takoj več parnikov, ki bodo prevažali blago iz Amerike v Evropo.

Severna Amerika za svetovno trgovino.

Iz Vašingtona v Severni Ameriki se poroča: Mornariški odsek severoameriškega državnega zbora in državnega sveta je v svoji seji dne 4. avgusta sklenil vse potrebno, da se svetovna trgovina kljub evropskim vojnim zmešnjavam ne prekine, ampak se vzdrži v dosežanem redu. Ti sklepi Združenih držav omogočujejo, da lahko trgovske ladije drugih narodov plujejo pod varstvom ameriške zastave. Ta sklep je v prvi vrsti posvečen trgovskim ugodnostim Severne Amerike, in ima namen, blagodejno vplivati na svetovni položaj s tem, da bo ohranil in pospeševal izvoz in uvoz iz starega v novi svet. Ta odredba Severne Amerike hoče tudi doseči, da se zabranijo strašne posledice mednarodne pomorske vojske, namreč prekinjenje dovoza živil in drugih vsakdanjih potrebščin prebivalstva.

Ta človekoljubna namera Severne Amerike pa niti ne bo preprečena tedaj, če bi Anglija v sedanji vojski stopila na stran Rusije in Francoze. Drugačen položaj bi seveda nastal, če bi začela Anglija napram Ameriki sovražno nastopati, to je, če se ne bi strašila pomorske vojske z mogočnimi ameriški nasprotniki. Na to nevarno pot pa se premeteni Angleži najbrž ne bo podal.

(Med tem je Anglija že napovedala Nemčiji — vojsko! Angleži bodo sklep Združenih držav sprejeli gotovo z veliko nevoljo. V zadnjih letih se je namreč pomorska trgovina Nemčije med Evropo in Ameriko nenadno visoko razvila in ne zaostaja veliko za angleško pomorsko trgovino. Anglija je mislila, da bo sedaj z vojno napovedjo namah uničila nemško tekmovalko. Toda v tem trenutku je sprejela Severna Amerika tudi nemško pomorsko trgovino — pod svojo varno zastavo.)

Anglija napove Nemčiji vojsko.

Berolin, 4. avgusta (o polnoči).

Danes popoldne, malo pred govorom državnega kanclarja, v katerem je odkrito priznal, da bodo prestopile nemške čete belgijsko ozemlje in bo s tem kršila Nemčija mednarodno pravo — kar pa hoče po vojski zopet popraviti —, je došel angleški poslanik Edvard Gošen v nemški državni zbor, da izroči nemškemu državnemu tajniku pl. Jagovu naznanilo svoje vlade. V tem naznanilu je pozvala angleška vlada nemško vlado, naj ji takoj odgovori, ali bo čuvala Nemčija neodvisnost Belgije.

Državni tajnik je takoj odgovoril, da je to ne mogoče in je navedel vzroke, ki silijo Nemčijo, da se brani zoper vpade francoske armade na nemško ozemlje s tem, da prestopi nemška armada belgijsko zemljo.

Malo po 7. uri zvečer je došel angleški poslanik v nemško zunanje ministrstvo, da napove imenom Anglije Nemčiji vojsko in zahteva svoje potne listine.

Kakor je izvedel Wolfow časnikarski urad, je nemška vlada pri vseh pomislekih glede svojih podvzetij, dala vojaškim zahtevam prednost, akoravno se je že vnaprej vedelo, da bo Anglija ta nemški korak smatrala kot vzrok, da se vmešava v vojne zapletitave.

Razmerje med Avstrijo in Anglijo.

Anglija je Nemčiji napovedala vojsko. Ker pa glede Anglije nima Avstrija z Nemčijo nobene pogodbe, zato nas ta napoved ne prizadene, to se pravi, mi se vsled tega še z Anglijo ne nahajamo v vojnem razmerju. Slično je razmerje Nemčije napram Srbiji. Naša zaveznica Nemčija ni s Srbijo v vojnem stanju in nemški poslanik je ostal v Srbiji pri srbskem dvoru. Tako bo tudi naš poslanik ostal v Londonu in angleški na Dunaju, ako ne pride med nami in Angleži v Sredozemskem morju do zapletitavej.

Ruska politika — velika nesreča za celo Evropo.

Položaj v Rusiji.

Ker bržčas delj časa ne bode nobenih vesti iz ruskih listov, bo zanimalo javnost, kar so pisali v zadnjih številkah ruski listi. Rusija, ki je z neverjetno obolostjo povzročila v celi Evropi splošno oboževanje, da bi ščitila srbske morilce in veleizdajalce, se nahaja pred usodepolnimi dnevi. Poroča se, da bo letošnja žetev v Rusiji za celih 1500 do 2000 milijonov pudov (1 pud = 16 kg) slabša kakor pa v lanskem letu. V 30 okrožjih imajo slabo letino, tako da grozi 40 do 45 milijonom prebivalcev lakota. V zadnjih letih je v teh okrožjih uničila polja toča in suša. Vsled mobilizacije pa izgube ravno ti deli države, kojim grozi lakota, svoje najboljše delavske moči. To je bil tudi vzrok, da se je strahovito naglo razširjal prekučuški duh v teh krajih, ki je od leta 1905 sem okuževal cela mesta. V Rusiji zdaj prav pridno iščejo socialističnih in amarhičnih prekučuho iz Avstrije in Nemčije, toda s takim uspehom, da so vsi pozaprti, izvzemši nekaj Francozov, sami Rusi. Revoluciji in lakoti se pa še vrhu tega pridružuje kot tretji, mnogo groznejši gost — kuga. Tifus, kolera in druge nalezljive bolezni že zahtevajo prav mnogo žrtev. Ruska mobilizacija in preteča nevarnost lakote bo razširjanje kužnih bolezni le še pospeševala. Dolžnost naših vojaških in zdravstvenih oblasti bo v bodoče, da so napram tem grozečim nevarnostim jako previdni, ker je dokazano, da so Rusi leta 1812 v vojski proti Napoleonu zastrupljali studence. In že se javlja tudi sedaj iz Nemčije, da se hočejo tudi Francozi posluževati podlih sredstev — neki francoski zdravnik je poskušal že dne 2. t. m. s pomočjo dveh preoblečenih francoskih častnikov v Metzu zastrupiti neki studenec s koleričnim bacili!

Rusi zapuščajo turško mejo.

Carigrad, 4. avgusta.

Turški listi poročajo, da so se ruske čete umaknile s turško-ruske meje. Prej pa so še zažgali stražnice in skladišča za živila.

Novi spopadi na nemško-ruski meji.

Dne 4. avg.

1. Iz Berolina se poroča: Del posadke mesta Memel je dne 3. avgusta odbil naval ruske obmejne straže, ki je prišel v smeri od Krottingena.

Memel je mesto na severo-vzhodnem koncu Prusije ob Vzhodnem morju ter šteje nekaj nad 20.000 prebivalcev. V mestu Memel je od januarja 1807 do januarja 1808 stanovala pruska kraljeva družina. L. 1854 je mesto skoro popolnoma pogorelo. — Krottingen je srednjevelik trg na ruskih leh tik Prusije.

2. Dne 3. avgusta so nemške čete naskočile rusko postojanko Kiberti, Rusi so pustili na bojišču nemške vjetnike in zbežali. Nemške izgube so majhne.

3. Pri Lengvetenu so Nemci vjeli 8 mož broječo rusko patroljo.

Švedska mobilizira mornarico.

Štokholm, 4. avgusta.

Švedska je zaukazala mobilizirati tudi svojo mornarico. Razven tega vpoklicala 5 letnikov črne vojske.

Nizozemske Nemčija ne bo napadla.

Hag, 4. avgusta.

Nasproti različnim poročilom, da bo Nemčija vpadla tudi na Nizozemsko, je oddal nemški poslanik v Hagu nizozemski vladi trdno zagotovilo, da se bo Nemčija ozirala na nizozemsko nepristranost, ako se bo je vestno držala.

Japonska ima proste roke.

Tokio, 4. avgusta.

Japonski minister za zunanje zadeve je izjavil, da nima Japonska nobene pogodbe z Rusijo, ki bi se nanašala na sedanji položaj.

Zvezna pogodba z Nemčijo.

„Vossische Zeitung“ piše o zvezni pogodbi med Avstro-Ogrsko in Nemčijo:

Nemško-avstrijska zvezna pogodba je bila sklenjena dne 7. oktobra 1879, objavljena pa dne 3. februarja 1888. V uvodu izjavljata oba vladarja, da hočeta pod vsakim pogojem skrbeti za varnost svojih držav in mir svojih državljanov in da sta v to-le svrhu sklenila „zvezo miru in vzajemne obrambe.“ Člen I. te pogodbe se glasi:

„Ako bi proti pričakovanju in proti odkriti želji obeh visokih pogodnikov eno izmed obeh držav Rusija napadla, sta visoka pogodnika zavezana, si protistransko pomagati z vsemi svojimi vojnimi silami in sklepati mir samo v skupnem sporazumljenju.“

Člen II. se nanaša na slučaj, ako bi se Nemčija ali Avstro-Ogrska zapletla v vojno s kako drugo državo, kakor z Rusijo. V tej točki so navedene določbe samo za slučaj, ako je eden izmed zaveznikov napaden, ne pa za slučaj, ako sam napade. Ako zaveznika napade kaka tretja država, ne sme drugi zaveznik napadalcu pomagati, marveč mora proti svojemu pogodniku varovati „najmanj blagohotno nepristranost.“

Nato se naglašja v členu II.: „Ako pa v takem slučaju napadajočo državo podpira Rusija, bodisi v obliki aktivnega sodelovanja, bodisi z vojaškimi odredbami, ki ogrožajo napadeno državo, stopijo v veljavo določbe člena I., to se pravi, zaveznika se morata protistransko podpirati z vsemi svojimi vojnimi silami in skleniti mir le v protistranskem skupnem sporazumljenju.“

Ta slučaj je sedaj nastopil.

Cesar za ranjence in družine vpoklicanih.

Cesar Franc Jožef je daroval iz svojega zasebnega premoženja za avstrijski „Rudeči križ“ in za družine avstrijskih rezervistov pol milijona kron. In enako svoto je daroval za ogrski „Rudeči križ“ in za podporo družinam ogrskih rezervistov. Uboge družine vpoklicanih v Bosni in Heregovini pa dobijo od cesarja 100.000 K.

Bratje nadvojvodinje Cite kot prostovoljci.

Parmski principi Sikst, Ksaver in Rene, bratje sedanje avstrijske prestolonaslednice Cite, so se priglasili kot prostovoljci za vojsko zoper Srbijo.

Dijaki v službi mestne železnice.

V Lvovu v Galiciji se je oglasilo veliko število raznih dijakov, da bi prostovoljno opravljali službo mestnih železnških uslužbencev, katere so v velikem številu poklicali pod orožje.

Koliko krogel zadene v moderni vojski.

V moderni vojski pride zdaj le redkokrat do boja iz neposredne bližine, ali takozvanega boja „na nož.“ Dandanes se strelja s puškami in topovi, ki nosijo krogle izvanredno daleč. Na veliko daljavo pa se težko zadene z gotovostjo. V sedanjih vojskah velja pravilo, da ne zadene vsaka krogla, še bolj kot nekdanj. V največji vojski sedanje dobe, namreč rusko-japonski vojski, se je ugotovilo, da je sigurno zadel komaj vsak 151. strel iz topa; glede streliv iz pušk se je pa dokazalo, da je zadel komaj vsak — 3300. strel svoj cilj. Ta račun je nedavno sestavil italijanski strokovnjak Giorgio Molli in se je nanašal na japonsko-rusko bitko v ožini Kinčo. Rusi so v tej ožini zavzeli pred začetkom bitke mnogo ugodnejše stališče, nego Japonci. Še le po srditem boju se je posrečilo Japoncem, pregnati Ruse iz njih ugodne pozicije. Vsled čudne posebnosti bojnega polja se je boja v istini udeležilo le 4415 Rusov, med tem ko so Japonci napadli ruske postojanke z premočjo 35.000 mož, od katerih pa je radi čudnega terena seveda le malokateri mogli streljati. Z ruske strani je sipalo smrtonosne krogle v japonske vrste: 54 velikih poljskih topov, 10 mitraljez, 5 strojnih pušk in 77 oblegovalnih topov. Japonci so odgovarjali z 48 mitraljezami, 17 ladijskimi in 198 poljskimi topovi. Po starem načinu vojevanja bi bili gotovo imeli Rusi, ker so bili v manjšini, več izgub, nego Japonci, a bi bili pa do zadnjega pobiti. A tujak je bilo že drugače. Rusi so imeli razmeroma majhne izgube. Padlo je le 100 častnikov in 1375 mož, med tem, ko se imeli Japonci mrtvih 133 častnikov in pa 4071 mož.

Pomorski plen in pomorsko pravo.

Predsednik severoameriških Združenih držav je določil, kakor poročamo na drugem mestu, da smejo trgovske ladije evropskih bojujočih se držav pluti pod zaščito ameriške zastave, da se na ta način ne izpostavimo nevarnostim kake pomorske bitke in da jih ne zadenejo pravna določila glede pomorskega plena.

Pravna določila glede pomorskega plena pravijo, da sme sovražnik na morju zasebno premoženje zapleniti. Izvrševanje določil glede pomorskega plena po zasebnih ladijah pod nadzorstvom kake države se imenuje brodolov (gusarstvo). Ladije, ki izvršujejo brodolov, se smatrajo kot del bojnih ladij vojskujočih se držav in se morajo podvreči vojnim postavam in navadam. Ta določila so bila v veljavi sredi 18. stoletja že pri vseh civiliziranih obmorskih državah. Od srede 19. stoletja so skušale te obmorske države ta določila s posebnimi pogoji omejiti. Na mirovnem kongresu v Parizu leta 1856 se je sklenilo, da se brodolovstvo odpravi. V vseh novejših pomorskih bitkah so si pridržale bojne ladije pravico, da izvršujejo brodolov; to pravico so imele poleg teh le nekatere hitrejše trgovske ladije, ki so v to svrhu bile s pomočjo državnih podpor opremljene z napravami za topove. Ker so pa trgovske ladije odvisne od svojih premogovnih zalog in morajo opravljati v vojskinem času novodobno službo poročevanja, morejo iste brodolovstvo izvrševati samo le v manjši meri. Radi tega izvršujejo pravna določila glede morskega plena večinoma samo bojne ladije. Pod pravo glede morskega plena spadajo one trgovske ladije, ki vozijo pod sovražno zastavo, ali pa take, ki imajo brez pravice razobešeno zastavo nevtralnosti. Ako ladija v času, ko je izbruhnila vojna, menja svojo zastavo, se še ladija kljub temu smatra za sovražno ladijo. Ali se sme blago zapleniti ali ne, se spozna po tem, ali je njen lastnik pripadnik nevtralne ali sovražne države. Med kontrabant spadajo sledeči predmeti: orožje vseh vrst, strelivo, vojaška oprava, živina za ježo, vožnjo in prevažanje, skladiščno orodje, oklopne plošče, posamezni deli bojnih ladij in orodje, ki se rabi v vojski. Kot relativen vojni kontrabant se pa smatra: živila, vozovi, zlato, srebro, razni instrumenti, ki bi jih rabil sovražnik. Nevtralna ladija se sme zapleniti, če je med blagom, ki ga vozi, več kot polovica kontrabanta. Radi tega imajo ladije bojujočih se držav pravico, da ustavljajo tudi nevtralne ladije in jih preiščejo. Bojna ladija, ki zapleni kako tujo ladijo, mora to naznaniti posebnemu sodišču, ki potem razsoja o tem, ali spada zaplenjena ladija pod določila pomorskega prava. Ako sodnija ne potrjuje zaplenbe ladije, mora se ladija vrniti lastniku. Isti pa ima tudi pravico, zahtevati odškodnine. Nevtralne ladije, ki pljujejo pod zaščito bojnih zastav, se pa ne smejo ustavljati.

Vojska na morju.

Berlin, 5. avgusta.

Nemške vojne ladje, ki se nahajajo v Sredozemskem morju, so se včeraj prikazale ob obali Algira in so razrušile posamezne utrjene kraje, ki so namenjene za vkrcanje francoskih vojakov na prevozne ladje.

Turčija zaprla Dardanele.

Vsa znamenja kažejo, da namerava rusko črnomoško vojno brodogradništvo napasti Bospor in Dardanele. Toda tokrat se je Turčija malo poprej zdra-

mila, kakor kedaj poprej in je položila mine v morško ožino. Kakor je znano, bi si Rusija zelo rada izsilila prosto vožnjo svojih vojnih ladij skozi Dardanele, radi česar je dardanelsko vprašanje posebno važno. Že v 18. stoletju so sklepali pogodbe glede plovlbe ladij skozi Dardanele, ki so igrale še pri vsakem gibanju na vshodu važno vlogo. V pogodbi v Parizu leta 1856 so določbe vnovič pretresovali. V konferenci v Londonu leta 1871 in na kongresu v Berlinu leta 1878 so pa bile nagodbe v bistvu potrjene. Po teh določilih bi naj bila vožnja med Črnim morjem in Sredozemskim morjem prosta, tuje vojne ladije bi pa smele le tedaj v Dardanele, če to dovoli turški sultan. S to določbo so se zadovoljili vsi narodi in vse države, izvzemši Rusijo, ki pride kot najmočnejša država ob Črnem morju v resnici tudi najbolj v poštev.

Prva praktična potreba za razvoj ruske moči na vshodu je, da si zavaruje Črno morje. Če se ji posreči, Dardanele s topovi in torpedi tako zapreti, da ne more nobena vojna ladija skozi, tedaj je juž. obrežje Rusije še boljše zavarovano, nego baltičsko. Dardanele bi naj tvorile za rusko vojno brodogradništvo nekakša vrata za izpad, skozi katera bi zamogle ruske vojne ladije pripluti neovirano v Sredozemsko morje, ne da bi jim moglo slediti kako tuje vojno brodogradništvo. Rusko vojno brodogradništvo v Črnem morju v bodočnosti bi zelo ojačilo francosko vojno brodogradništvo v Sredozemskem morju.

V nagodbi v Parizu jamčijo za določbe glede Dardanelov vse velesile, katere so podpisale nagodbo. Na kongresu v Berlinu je prišlo zaradi tega med lordom Salisburyjem in ruskim poslanikom grofom Šuvalovom do nesoglasja. Angleški pooblaščenec je podal izjavo, da v ožgled sprememb na vshodu priznava Anglija pravico sultana, da sme zapirati Dardanele. Pooblaščenec Rusije je pa povdarjal obstoječe razmere in je dal na zapisnik, da je po mnenju Rusije pravica, zapirati Dardanele, pravno naziranje Evrope, da bi to pravico smeje izvrševati skupno vse velesile, ne pa turški sultan sam. S tem se je Rusija izrekla, da enostranska nagodba s turškim sultanom ne spremeni ničesar na obstoječem razmerju. Rusija se je bala, da bi si bila takrat priborila Anglija v sporazumu s sultanom kakih posebnih pravic v Dardanelah. Danes bi bilo Rusiji ljubše tolmačenje Anglije. Razmere v Črnem morju so se pa spremenile od tistega časa, ko je bila sklenjena nagodba v Parizu, ker sta med tem časom nastali ob črnomoškem obrežju dve samostojni državi, Rumunija in Bolgarija. Kadar so Dardanele zaprte, občuti to najbolj Rumunija, ker ne more izvažati svojih žitnih pridelkov v Sredozemsko morje.

Bolgarsko narodno sobranje.

V ponedeljek, dne 3. avgusta, je zborovalo bolgarsko narodno sobranje. Obe opozicijski stranki sta podali izjavo, da v sedanjih težkih časih vladi ne bodeta delali težkoč. Ministrski predsednik Radoslavov je nato podal to-le izjavo: Takoj, ko je izvedela vlada za avstro-ogrsko noto, sem izjavil, da bo Bolgarska do konca spora varovala strogo nepristranost. To se je nemudoma sporočilo srbskemu poslaniku in čutil sem srečnega, da vam lahko danes naznanim, da lahko bolgarska in rumunska vlada svetu sporočita, da so poravnana vsa nesporazumljenja, nastala vsled zadnjih obmejnih sporov. Glede razmerja s Turčijo je rekel minister, da je nad vse prijateljsko. Odnosaji z Grško so končno zopet urejeni. Bolgarija se torej nahaja z vsemi svojimi sosedi v prijateljskih odnosih. Ako za našim hrbtom in proti naši volji, posamni, ne v Bolgariji živeči rojaki, izvršujejo dejanja, ki jih druge vlade obojajo, ne more biti za to nikakor odgovorna bolgarska vlada, ker ti sorojaki niso odvisni od nje, marveč so za svoja dejanja odgovorni tuji vladi. Noben poskus takšnih dejanj ne more obremenjevati bolgarske vlade, zakaj on — ministrski predsednik — ne more dovoliti, da bi kdo drugi razen njega, na Bolgarskem delal politiko in če bi kdo to poskušal, je on v položaju, da ga lahko brzda. Bolgarska vlada bo vodila čisto bolgarsko, jasno in odkrito politiko, in kar se bo nanašalo na to politiko, se bo objavilo v sobranju. Vlada je pred vsem odredila vse potrebno, da varuje nedotakljivost Bolgarije. Vlada ve ceniti slovo vseh strank in upa, da se bo skupnemu delovanju posrečilo, odbiti ost v zapletenem položaju. V tem trenutku ni Bolgarska noben agent in bo zasledovala samo tako politiko, ki bo odgovarjala bolgarskim interesom.

Niš in Kragujevac.

Srbska vlada s kraljevo rodbino je zapustila Belgrad, ker se to mesto ne more dolgo držati, dasi lahko nekoliko časa traja, predno pridejo Avstrijci kot zmagovalci v mesto.

Za Belgradom pride v poštev kot večje mesto za zbirališče srbskih čet Kragujevac, ki leži v prvi polovici na črti iz Belgrada proti južni meji Stare Srbije, ter mesto Niš, ki je v drugi polovici te črte.

Kragujevac se v stari zgodovini ne omenja. Mesto je znano kakih 200 let. Bil je prvo glavno mesto, ko se je oprostila Srbija turškega jarma. L. 1813 je bila tje poklicana prva skupščina, l. 1817 je bil tam proglašen za prvega srbskega kneza Miloš Obrenović. Ta je tje prestavil svojo stolico, ki je ostala tam 21 let. V Kragujevacu je bila tiskana prva srbska knjiga in se je igrala na gledališčnem odru prva srbska

igra. Tam je bila postavljena l. 1857 državna livnica za topove in za druge vojaške potrebe. Tu so se napravile in vzele tudi tiste nesrečne bombe sarajevskih zločincev.

Kragujevac šteje 20.000 prebivalcev, je bolj starinsko, nesnažno mesto s trdnjavo, okateri pa pravijo večaki, da ni posebne vrednosti. Kot narodno svetišče v Kragujevcu je „Kapitol“, t. j. lesena stavba, kjer je zborovala skupščina, in kjer je knez Miloš l. 1861 imel govor, s katerim je ustvaril srbsko armado v modernem pomenu te besede.

Dočim je tedaj Kragujevac razmeroma novo mesto, sega slava mesta Niša v davno preteklost. Saj je niš ali po latinsko Risus ali naissus, tudi Nisa, rojstno mesto Konstantina Velikega, ki je l. 313 po Kristusu izdal ono slavno določbo, s katero se je katoliški cerkvi, dotlej preganjani, dala popolna prostost. Že v rimski dobi je bil Niš križišče vseh važnejših balkanskih cest. V sredini petega stoletja je bilo to mesto v rokah Hunov, proti koncu istega veka v rokah Vzhodnih Gotov; potem je prišlo zopet pod bisantinsko oblast, nadalje pod bolgarsko in ogrsko. Ogmog ga je vzel l. 1143 bizantinski (carigradsko-grški) car Manojlo, njemu pa srbski car Nemanja. Pod srbsko oblastjo je ostal Niš do prihoda Turkov l. 1385.

Turke so pobili pri tem mestu Avstriji l. 1689. ter bili eno leto gospodarji v njem. L. 1737 je bil Niš drugič za nekaj časa avstrijski. V začetku 19. stoletja so začeli Srbi napadati Turke. L. 1809. so izkušali Turki vzeti Niš; a izpodletelo jim je. Še zdaj stoji zunaj mesta spomenik na ta poskus, znan pod imenom „Čele-Kula“, to je stolp mrtvaških glav, kamor so namreč Turki v 952 votlinah vzdali po eno srbsko glavo. Glave so sčasoma izpadle ali pa so jih izdrlji, tako, da so danes votline prazne.

Celih 70 let po tem porazu si Srbi niso upali napasti Niša. Poskus l. 1876 se zopet ni posrečil. Šele l. 1878. so dobili Srbi Niš v svoje roke.

Dandanes Niš ne šteje toliko prebivalcev kakor tačas, ko je bil pod Turki, ker so se izselili vsi mahamedani. Šteje okoli 22.000 prebivalcev. Ima pa lepo lego in trdnjavo, ki jo smatrajo Srbi kot nepremagljivo. Zato so že dolgo hoteli Srbi proglasiti Niš kot glavno mesto. Odkar imajo po balkanskih vojskah tudi Novo Srbijo, je Niš v sredini srbskega kraljevstva. Zato je zdaj Niš proglašen kot glavno mesto Srbije.

Nesrečna ruska politika.

Družba ljudi, ki se zbirajo na dvoru velikih ruskih knezov v Petrogradu in imajo ves vpliv na javno življenje v svojih rokah, morajo nositi odgovornost za vse posledice velike svetovne vojske. Vsi narodi imajo pravico zahtevati na odgovor ruske kroge, ki so povzročili vse gorje nad državami Evrope. Zgodovina ne bode pisala o miroljubnem carju, kakor si je sam pridjal ta priimek, temveč zaznamovala bode potuhnjeno, izzivajoče postopanje ruske vlade, kateri daje pravce samodržec ruski car. Rusija odobrava umor našega prestolonaslednika in še brani morilce z ruskim orožjem. Rusija gre očito v boj za protiaustrijske spletke v Srbiji. Ti čini Rusije in to postopanje so v npravstvenem, političnem in družabnem oziru zločinstvo, ki kriči po maščevanju. Ravno tako podlo je bilo rusko postopanje od strani diplomacije; nedostojno, zavratno in lažljivo so ruski diplomatje spletkarili v tako resnih zadevah, ki pretresavajo vso Evropo. Prevarljivo posredovanje med ruskim carjem in nemškimi cesarjem je v zgodovini nekaj, kar je nečuvnega! Kaj le hočejo doseči ljudje okrog carja, da se jim mora klanjati in jim mora slediti v vseh nasvetih, dasiravno mora sam vedeti, da ti brezvestni državniki ne nosijo v Rusiji nobene odgovornosti. Za posledice teh spletk bo dal odgovornost car in carska hiša vsem državam in vsem narodom, ki bodo v vsakem oziru prizadeti radi krvavih bitk in neizogibnega preliivanja krvi. In zgodovina kaže vsikdar v vseh stoletjih na enake slučaje krvočelnega postopanja posameznih vladarjev in spričuje, da se je vedno hudo maščevala, taka brezobzirnost in krivica, katero so zadeli odgovorni činitelji ljudstvu. Upamo, da dobi tudi car za služno plačilo; prepričani smo pa že sedaj, da bo zgodovina v primerni luči osvetlila rusko politiko in postopante carjevo v najodločilnejšem, resnem trenutku.

Raznoterosti.

Jutri ob 5. uri popoldne izide „Straža“ v posebni izdaji!

Iz učiteljske službe. Na štiri razrednici v Št. Martinu pri Slovenjgradcu je razpisano mesto učitelje; prošnje do dne 25. avgusta. — Na štiri razrednici na Veliki pri Cmureku je razpisano mesto učitelja; prošnje do dne 25. avgusta.

Imenovanja. Živinozdravnik Peršuh v Braslovčah je imenovan za Trbovlje, živinozdravnik J. Javornik pa za Braslovče.

Za avstrijski „Rudeči križ“ so darovali: Družba duhovnikov v Mariboru 1000 K; dr. Karol Verstovšek, državni poslanec, 20 K; poslanec dr. A. Korošec 20 K; Fink Jakob, kurat v kaznilnici, 10 K; Markošek Ivan, č. kr. profesor veronauka, 10 K; dr. Anton Jerovšek, profesor veronauka v pok., 40 K; skupaj l. izkaz 1200 K. Hvala lepa! — Potrebnosti „Rudečega križa“, ki skrbi za vojaške bojnike in ranjence, so velike; zato uljudno prosimo v

imenu ranjencev, ki so se žrtvovali za ljubo domovino, da se jih usmilite s tem, da darujete za avstrijski „Rudeči križ.“ Vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme. Darovi za avstrijski „Rudeči križ“ se lahko pošljejo na naslov: Profesor v p. dr. Anton Jerovšek, Maribor, Koroška cesta št. 5.

Celjski „Narodni List“ — prenehal izhajati! „Slovenski Narod“ poroča, da „Narodni List“ preneha začasno izhajati. Zalostno poroča njegov urednik Lesničar v „Slov. Narodu“: „Celjska slovenska tiskarna stoji, tiskanje lista v Ljubljani pa je združeno s tolikimi težkočami, da ga je založništvo začasno raje ustavilo.“

Plačevanje davkov za čas vojske. C. kr. dež. finančno ravnateljstvo nam piše: Mnogi davkoplačevalci so mnenja, da je z odlogom tožb (moratorij) ustavljeno tudi plačevanje davkov in raznih pristojbin. To mnenje pa ne odgovarja resnici. V cesarski odredbi glede moratorija z dne 1. avgusta t. l. ni omenjeno, da bi se v tem 14dnevem roku ustavilo tudi vplačevanje davkov in pristojbin. Država rabi sedaj obilo denarnih sredstev. Radi tega se naj vsi davki po starem redu pravilno vplačujejo.

Maribor. V ponedeljek, dne 3. t. m., okrog pol dneva, sta se splašila dva vojaška konja, ki sta bila vprežena v provijantni voz. V polnem diru sta jo udrla proti Nendlovi gostilni, kjer je voz zadell v soho za plakatanje. Voz je bil le neznatno poškodovan, konjem in osebam na vozu se pa ni pripetilo nič hudega.

Ponarejeni bankovci. Po Spodnjem-Štajerskem krožijo ponarejeni 100kronski bankovci. Spozna se jih najlažje po tem, ker imajo na obeh straneh nemški tisk. Torej pozor!

Omejitve v poštnem in brzojavnem prometu. V poštnem in brzojavnem prometu nastopijo do daljnjie odredbe naslednje omejitve: 1. Pošiljatev z orožjem, sestavnimi deli orožja, municijskimi predmeti, razstrelivi ali razstrelnimi snovmi, kakor tudi golobov se od zasebnikov brez posebnega dovoljenja pristojnih oblasti ne sprejema v pošto prevažanje. 2.

Pešne pošiljate vse vrste in zasebne brzojavke se morejo od sprejema, odpošiljate in dostave vsak čas izključiti. 3. Odpošiljatelj zasebnih brzojavk pa morajo na napisu brzojavke pristaviti svoje ime in bivališče ter so dolžni na zahtevo sprejemajočega uradnika dokazati istovetnost. 4. Zasebne brzojavke morajo biti sestavljene v enem izmed onih jezikov, kateri so navadni v kraju sprejemajočega urada, ali pa v nemškem, francoskem, angleškem ali italijanskem jeziku. Pri brzojavkah, namenjenih na Ogrsko, je dovoljena raba ogrskega jezika. 5. Telefonično posredovanje brzojavk, kakor tudi predaja brzojavk potom pošte in predaja pisemskih brzojavk je ustavljena. 6. Medmestni telefonski promet za zasebne govore je ustavljen. — C. kr. pošto in brzojavno ravnateljstvo.

Mons. Bonomelli †. Dne 3. avgusta, ob 2.20 popoldne, je umrl monsignor Jeremijah Bonomelli, škof kremonski, ena najmarkantnejših oseb italijanskega episkopata. Rodil se je v Nigolinu v provinciji Brescia 22. sept. 1831 in je l. 1855 postal duhovnik. Nekaj mesecev je opravljal kaplansko službo, potem je še istega leta prišel v rimski zavod Capramea, kjer je nadaljeval svoje študije. Ondi je imel za profesorja s'avnega Passaglia, za součence pa poznejše kardinale Parocchi-a in oba Vannutelli-a. Profesor Passaglia se je o neki priliki izrazil: Parocchi je eleganca sama, Bonomelli pa orel. Ko je dosegel čast bogoslovnega doktorja, se je vrnil v domačo škofijo, kjer je postal profesor v velikem semenišču. Kmalu je zaslovel kot odličen govornik. Leta 1866 je postal župnik v Lovere, Takrat je spisal slovito knjigo „Il giovane Studente“ (mladi dijak), ki je prevedena v mnogotere jezike. Ravno s to knjigo je vzbudil pozornost v Rimu, ki ga je 17. oktobra 1871 poklical na škofovski sedež v Cremono. Kremonska škofija šteje okoli 227 župnij. Kot škof je obrnil najprej svojo pozornost na duhovsko semenišče, katero je popolnoma preobrazil in porabil pri tem nad 600.000 lir. Boljše kandidate je rad pošiljal na daljne študije v Rim in v Friburg. Sam proti sebi strog v svojem življenju, je zahteval tudi od svoje duhovščine visoko umstveno izobrazbo in moralno popolnost. Razvijal je upravno delavnost in poleg tega še mnogo potoval. Svoje potovanje je klasično opisal v raznih spisih (potovanje v Sv. deželah, na Spansko, to in onstran Alp itd.). Daleč so zasloveli in bili prevedeni v razne jezike njegovi pastirski listi, ki se pečejo z zelo aktualnimi časovnimi vprašanji. Energičen škof je imel od časa do časa prestati hude preskušnje, a si je sčasoma pridobil spoštovanja tudi v tistih krogih, ki so včasih zmajevali glavo nad njim. Priznati se mu mora, da je imel odprto oko za potrebe in rane moderne družbe in iskreno željo, modernni svet spraviti z Bogom in kar je spoznal za dobro in kristno, je tudi odkrito povdarjal in vresničeval.

*** Ostanite mirni!** Kakor se nam poroča, se dobe marsikje ljudje, ki skušajo izzivati Slovence v sedanjem položaju. Ako se kdo brani, potem pa mu pretijo, da ga bodo naznanili ali ga tudi res po krivem naznanijo. Zato je sedaj dobro, da se ogibate takih ničvrednih ljudi, ki prežijo na vas, kakor pajek na muho. Bodimo cesarju in Avstriji v mislih, besedah

in dejanju zvesti, izzivačev in hujskačev pa se daleč na okoli izognimo. Ne hodite v gostilne in ne zbirajte se v njih! Marsikaterokrat zblekne kak vinjen človek nepremišljene besede, radi katerih lahko vsak navzoči trpi. Kar se sklepa in pogovarja v gostilnah o splošnem položaju in o vojski, so navadne čenčarije. Citajte raje doma „Stražo“ in „Slovenskega Gospodarja“, ki bosta vedno podala vse vesti, ki so resnične. Če se bomo ravnali povsod po teh navodilih, nas bodo tudi povsod oblasti krepko branile pred izzivači.

Društvo Rudeči križ za celjski okraj je imelo sejo, v kateri sta mnogozasluzni predsednik, gosp. starogrof Salm-Reifferscheidt ter g. nam. svet. baron Müller-Hörnstein predavala o nalogah, katere čakajo to človekoljubno društvo. Osnujejo se krajevni odbori tega društva za celjsko okolico, Zaleo, Braslovče, Polzela, Št. Pavel, Št. Peter, Vransko, Dobrna, Vojnik, Šmarje, Sv. Jurij na juž. žel., Teharje, Štore, Trbovlje, Hrastnik, Rimske toplice, Loka, Laško ter Zidani Most. Za celjsko okolico se je pod protektoratom blagorodne gospe baronice Müller-Hörnstein osnoval ožji odbor z gospami: dr. Karlovšekova, dr. Dečkova in dr. Benkovičeva ter širši odbor iz gospe dr. Kalanove in dr. Kukovčeve, gđ. Levstikove ter gospe poslanca dr. Benkoviča, dr. Božiča, dr. Karlovška, uč. Levstika, Salmiča, dr. Schwaba in nadzornika Supaneka. Odbor gre takoj na delo. Članarino (2 K na leto) ter prostovoljne prispevke v denarju, živilih, prijave postelj itd., dalje prijave oseb, ki se postavijo v službo Rdečega križa, sprejema Društvo Rdeči križ za celjski okraj — Celje (trebalo čitati od društva Rdeči križ za mesto Celje!)

Poštna nakaznice. C. kr. trgovsko ministrstvo je odredilo z razpisom od 1. avg. t. l., št. 34568, glede omejitve prometa s poštnimi nakaznicami v inozemstvo sledeče: 1. Eden in isti odpošiljatelj sme enega in istega dne v inozemstvo odposlati le znesek, ki velja za eno pošto nakaznico v dotično deželo kot najvišji dopustni znesek. 2. Izjema je dopustna le tedaj, ako odpošiljatelj na verjeten način, n. pr. predložitvijo faktur nesaldiranih računov itd. dokaže, da je dolžan dotično plačilo v inozemstvu izvršiti. Ako smatra poštni urad ta dokaz za dopuščen, sprejeti je vplačilo in predloženi dokazilni dokument na mestu, ki se ne da odločiti, krajevni in dnevni pečat pritisniti. Ako nastanejo glede pravilnosti ali zadočnosti istih pomisleki, oziroma, ako poštni urad iz drugih vzrokov ne more presoditi, ali gre za gorenjim pogojem zadostujoči dokument, je vplačilo odkloniti in odpošiljatelj na c. kr. pošto in brzojavno ravnateljstvo zavrniti. Istotako se postopa, ako obstopi utemeljeno domnevanje, da je nameravana izognitev v tej naredbi navedenih omejevalnih določb. 3. Ta naredba stopi takoj v veljavo.

Srbski prestolonaslednik vedel za sarajevski umor! Rimski list „Corriere d'Italia“ poroča, da ima avstro-ogrška vlada v rokah listine, ki jasno dokazujejo, da je srbski prestolonaslednik Aleksander — vedel za sarajevski umor! Te listine je avstro-ogrška vlada izročila Rusiji. Vrhu tega ima naša vlada v rokah dokaze, da je bila, nameravana še nekaj druga srbska zarota, katere načrt je bil, da bi pregnala črnogorsko dinastijo in spojila Črnogoro — s Srbijo!

*** Strašen požar. -- 100 hiš zgorelo.** V Gornjem Vakufu v Bosni je nastal 28. julija v nekem hlevu v sredini mesta ogenj, ki se je vsled močnega vetra bliskovito hitro razširil. V kratkem času je bila polovica mesta v ognju. Rešiti ni bilo mogoče ničesar. Zgorelo je blizu 100 hiš. Škode je okoli ¼ milijona. Zvečer je nastala ploha pogasila ogenj.

Dvekranski bankovci. Avstro-ogrška banka bo izdala dvekranske papirnate bankovce.

Pravo zavarovanje. Pri vseh požarnih nesrečah opažamo, da je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani prvi in najpravičnejši zavod te vrste. Pristopajte in delujte po naši zeleni Štajerski vsi na to, da se zavarujejo tudi ostali, ki še niso zavarovani, pri našem edinem slovenskem zavodu. — Vsa pojasnila dobite pri ravnateljstvu v Ljubljani, glavnem poverjeniku za Spodnje-Štajersko, g. Fr. Pograjcu, Celje, Glavni trg št. 10, in pri vseh krajevnih poverjenikih. Dolžnost vsakega moža je, da podpira organe tega nam koristnega zavoda.

Novim naročnikom!

Kdor hoče izvedeti novice in poročila o vojski, naj si naroči naše liste. Naznanjamo pa že danes, da dobi list le tisti, ki obenem pošlje denar. Kdor list naroči le po dopisnici in nič denarja ne pošlje, lista ne dobi. Vsak, ki si želi naš list nanovo naročiti, naj torej kupi pošto nakaznico in nam po nji pošlje nakaznino. Ob robu nakaznice naj napiše svoje ime in obenem pristavi: **nov naročnik.** Stem nam olajša delo. Slov. Gospodar stane celo leto 4 K, četrt leta 1 K, od zdaj do novega leta 1 K 60 v. Straža stane celo leto 10 K, za četrt leta 2 K 50 v., za 1 mesec 1 K. Na vprašanja glede naročnine upravnistvo radi ogromnega dela ne bo odgovarjalo. Tudi položnice se novim naročnikom zdaj ne bodo pošiljale.

Vse obolelosti
sopilnih organov

pljučne bolezni

oslovski kašelji, navadni kašelji, prehlajenje, influenza in
naduha zdravijo številni zdravniki in profesorji vedno z **SIROLIN "ROCHE"**

Dobi se o K. 4. v vseh lekarnah.

CENTRALIN

(Zakonito zajamčeno št. 53644.)

Najboljši, najizdatnejši, tedaj najcenejši prašek za hitro opitanje vseh domačih živali, po katerem živalina rada žre.

Vsem poljedelcem in živinorejcem se toplo priporoča. — Paziti je na plombo in varstveno znamko. Z izvrstnim izpričevalom od analitično-kemičnega zavoda c. kr. poljedelske visoke šole, od prof. M. pl. Schmidta ter od c. kr. priv. preskuševalnega zavoda za živila društva lekarnarjev na Dunaju IX 2.

EQOLIN LINIMENT (zakonito zajamčeno št. 1678), kot izborno se obneslo in najnovejše mazilo za konje za per protin in izpahnenje udov, za okrepčanje udov itd.

SATOL, neprekosljivo in najboljše mečilo za setve, za varnost vseh setev pred raznovrstnimi suetivostmi, gnilobo, osobito pred živalskimi škodljivci. Bolj priročno, boljše in ceneje kakor bakrena galica in formalin. Patent št. (183007). Zhtevajte prospekte in oče o. Ve ico priporočilnih pisem!

Centralin-tovarne Angeljeve lekarne Novi Jičin (Neutitschein) Moravsko.

Generalno zastopstvo za Juž. Avstrijo Frano Krepek, Maribor, Nagy-jeva cesta 12/b.

Iščejo se zastopniki. — Ponudbe na glavno zastopstvo (dopisuje se slovensko.)

Ure

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov cenikl zastoj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remonat.-ura K 350
Pristna srebrna ura K 7—
Original omega ura K 24—
Kuhinjska ura K 10—
Budilka, niklasta K 3—
Poročni prstani K 2—
Srebrne verižice K 2—

Večletna jamstva,
**Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach**

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatnino in srebro.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Decinu ob Labi je in ostane neprekosljivo v ničinku zoper poletne pege in se pri racijonelnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznanja pisma Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožnjah in parfumerijah. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v rubah po 70 vinarjev.

Dobro okrevanje! Srečno potovanje!

to so želje dobrih prijateljev na odpotovanju v nadi, da se bodo obistinitile. Toda že na vožnji se lahko človek prehladi. Deževno poletje je najbolj nevarno za prehlajenje, toda tudi vroče poletje lahko prinese bolj občutljivim osebam prehlajenje, to ve vsak človek. Če se tedaj hočeš ohraniti zdravega in se nočeš izostviti neprijetnim posledicam prehlajenja, si nabavi par skatljic pristnih Faysovih mineralnih pastil. Skatljica stane le 1 K 25 v. Dobi se povsod = = = = =

Izletnikom iz Maribora nudi izborna gostilna **„Jägerheim“** pri **Treh ribnikih** v Karčovini št. 70 izborna domača vina vedno sveže pivo dobro domačo kuhinjo, sečnati vrt. Postrežba točna in solidna!

Učeneo za trgovino od poštenih starišev in z dobro šolsko izobrazbo se sprejme v trgovini Janeza Lešnika v Smarju pri Jelšah.

Proda se

Gostilna, dobrodoča, ob okrajni cesti pri Studencih, rodovitna zemlja. Cena K 14.000, polovico izplačati, polovico na obroke.

2. **Posestva**, ravno tam ležeča, lepa hiša z novim gospodarskim poslopjem, obstoječa iz njiv, travnikov, vinograda, sadonosnika, vrta in gozda, skupaj meri 9 orlov. Cena samo 9000 kron, polovica se izplača, ostalo na obroke.

3. **Proda se** tudi en koleselj, še v dobrem stanu, odkrit, za 150 K. Več pove Franc Gajšek v Poljčanah.

Za poletje priporočam svojo veliko zalogo vsakovrstnega blaga za moške in ženske obleke, platno belo kakor pisano, caje za hlače, srajce, spodnje hlače, predpasnike, robce za na glavo kakor za žepe, veliko izber svilenih robcev najnovejše vrste. Posebno pa priporočam veliko izbero vsakovrstnega blaga za sv. birmo — vse po jako nizki ceni. — Pričakujoč obilnega obiska se priporočam

M. E. ŠEPEC, Maribor
Burgplatz št. 2.

Prima ajd za setev in mleto se dobi po ceni pri **J. ROSENBERG, Maribor, Grajska ulica št. 1.**

Velika izber

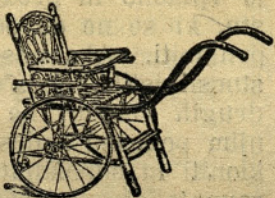
pletenin Učenec

lastnega trpeznega izdelka. Vozički za otroke, potovalne korbice, vrtno pohištvo in pohištvo za verande, naslonjači i. t. d. po najnižjih cenah, istotako **Brenabor vozove**. Popravila izvršujem točno in zelo poceni.

Izdelovatelj pletenin

A. PRAH

Maribor, Tegetthofstrasse 21.

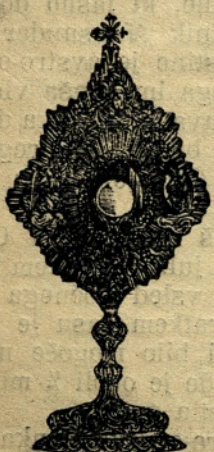
dobrih starše vse sprejme takoj v trgovini z mešanim blagom. Kje?, nove upravnistvo tega lista. 106

Na prodaj je lep, močen, prenovljen, pokrit voz (kolesel) po zelo nizki ceni pri Janezu Šere, posestniku v Bezeni pošta Bistrica pri Mariboru.

Priporočam se Vam za nakup

Rafael Salmič Celje Nar. dom
to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlatnine, srebrnine in optike. Slovenci! Zhtevajte veliki cenik, dobite ga zastoj in poštnine prosto. Svetovna trdka. Na tisoče zahval.

Prva in največja delavnica za cerkvena dela na slovenskem jugu

K. Tratnik

špecialist v izdelovanju cerkvenega orodja in posode

Maribor Pfarrhofg. 3

se priporočam prečastiti duhovščini za naročila vsakovrstnih monštranc, kelihov, lestencev, svečnikov itd. Staro cerkveno orodje popravljam, pozlatim in posrebrim v ognju. — Za vsako delo jamčim. — Mnogo priznalnih pisem na razpolago.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptujju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

so: vsako sredo, vsak petek in vsak sejmski dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojeznila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptujju.

Hranilne vloge

obrestuje po 5%, od 1. in 16. v mescu po vložitvi in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdignjene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripisejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob. Na razpolago so strankam brezplačno poštno-hranilne položnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5%, do 6%, na vknjižbo in porošstvo po 6%, na menice po 6%, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in zasebnikih prosnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe dela posojilnica brezplačno stranka plača samo kolek

Denarni zavod spodnještaj. trgovstva in obrtništva — Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

sprejema vloge na knjižice od vsakega in jih obrestuje po

4 1 0
2 0

otvarja tekoče račune, eskomptuje menice in knjižne terjatve, prevzema zaveze, oskrbuje inkaso in obavlja sploh vse ji zaupane denarne posle po najkulantnejših pogojih.

POZOR!

Radi opustitve najstarejše narodne manufakturne trgovine

Karola VANIČA :: Celje :: Narodni dom

Ustanovljeno 1880.

prodaja se vse pod lastno ceno.

Ustanovljeno 1880

M. Dobravec,

: slikar in pleskar v Celju :

Gospodarska ulica št. 5

prevzame vsa dela dekoracijske in pleskarske stroke, katera izvršuje vestno in po najnižjih cenah.

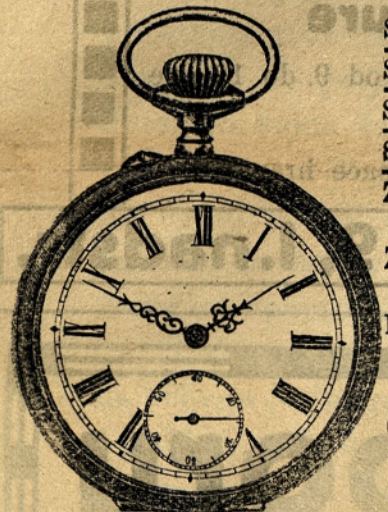
Absolutno pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani pristna bela mašna in namizna vina po zmernih cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nadzoruje vipavski dekan. V zalogi je tudi pristni tropinovec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo vina.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K

Srebrne ure damske od 8 K

Srebrne verižice od K 2 40

Sreb. verižice damske K 3 60

Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamčil

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne.

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Pohištvo

razpošilja na vse strani trgovina s pohištvo

KARL PREIS, MARIBOR, Stolni trg 6.

Največja in najcenejša razpošiljalnica za pohištvo in posteljno blago.

Navadno pohištvo od K 100. Pohištvo iz trdega lesa od K 200. Popolna oprava za neveste od K 120—5000 K. Popolna kuhinska oprava od K 40—120 K. Za spalnice, jedilnice, gosposke sobe in salone iz orehovega, hrastovega, bukovega lesa iz mecesna in javorja, iz mahagonijevoga in iz palisandrovega lesa v bogati izbiri po zelo nizkih cenah. Razni posamezni deli posebno poceni. Posebni oddelek za pohištvo iz železa, medenine in tapeciranega pohištva.

Sloboden nakup.

Slobodno na ogled.

Ilustrovani ceniki brezplačno!

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

Zadruga ima v zalogi vsakovrstna bela in rdeča zamamčeno pristna južnoštajerska namizna vina najboljše kakovosti po zelo nizkih cenah.

Čisto posebno pa še opozarja na sortimentna fina vina v buteljkah.

Zahtevajte cenike! Prepričajte se s poskušnjo! Obiščite naše kleti!

Gostilničarji! Ogibljite se brezvestnih tujih agentov, ogrskih in laških vinotrzcev in naročajte vino pri domačem podjetju južnoštajerskih vinogradnikov.

Obleke

iz modernega in najboljšega blaga v vsaki velikosti izdeluje točno in solidno po najnižjih cenah

Jakob Vežjak

krojaški mojster v Mariboru

Grajski trg, v gradu

Imam tudi bogato zalogo izgotovljenih oblek.

Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki :

Celje, Narodni dom.

Franc Kolenc

Kupim suhe gobe, vinski kamen in vse deželne pridelke po najvišjih dnevni cenah. Vedno sveže špecerijsko blago po najnižjih cenah v trgovini s špecerijo in deželnimi pridelki na debelo in drobno.

A. Wesjak, Maribor

„Pri železnici“

Glavni trg, vogal Stolne ulice

Priporoča svojo ogromno zalogo perilnega, manufakturnega in raznovrstnega konfekcijskega blaga po jako znižanih cenah.

Cudovito zdravilo!

proti želodčni in črevesni bolezni, kakor tudi proti pljučnemu katarju; zelo priporočljivo za vsakega, ki trpi na slabi prebavi, sladkorni bolezni, kataralčnem ikerju (zlatenici), kroničnem katarju mehurja, je naravna rudninska voda

„Marijin Vrelec“

Gor. Gabernik Poljčane.

Edino slovensko podjetje te vrste!

Mnoga priznana pisma na vpogled

Veletrgovina s špecerijskim blagom in dež. pridelki.

Ivan Ravnikar : Celje

Graška ulica št. 21.

Priporočam vedno svežo in žgano kavo, kakor tudi fino čokolado in kakao.

Zaloga rudninskih voda, vrvarskega blaga in vsakovrstnih suhih in oljnatih barv.

Solidna in točna postrežba.

Direktorij za lavantinsko škofijo od 10. do 16. avgusta.

- 10 S Laurentii M. (s) dupl. 2. cl. c. Oct. c. r. oia. ut ppr. lc.; ad L. et Hor. Ps. de Dom. rel. ppr. In M. Appl. p. pop. Gl. (omit imper. Cr. non dic. nisi in eccl. ppr.) — In 2. Vesp. (ppr. lc.) nulla com. Compl. de Dom.
- 11 Fer. 3. Ss. Tiburtii et Susannae Mm. simp. c. r. Invit. et Hym. de Coi.; Ant. Ps. et V. de Fer. Ll. 1. et 2. cum suis RR. de Ser. occ. L. 3. ppr. Ad L. (Suffr.) et Hor. (ad Prim. Prec. I. lc.) oia. de fer. a cap. de Coi. In M. Gl. 2. Or. Fidelium. 3. Or. A. cunctis. — Vesp. (Ant. et Ps. de Fer.; a cap. de seq. (Or. Exaudi.) sine com.
- 12 Fer. 4. S. Clarae V. dupl. c. a. Invit. et Hym. de Coi.; Ant. Ps. et V. de Fer. Ll. 1. N. cum suis RR. de Ser. occ. rel. ut ppr. lc.; in L. et Hor. oia. de Fer. a cap. de Coi. In M. Dilixisti. Gl. — 2. Vesp. (Ant. et Ps. de Fer. a Cap. de Coi.) com. seq. (Or. ppr.)
- 13 Fer. 5. Ss. Hippolyti et Cassiani Mm. simp. c. r. Invit. et Hym. de Coi.; Ant. Ps. et V. de Fer.; Ll. 1. et 2. cum suis RR. de Ser. occ. L. 3. ppr.; ad L. et Hor. oia. de Fer. a cap. de Coi. Suffr. ad Prim. Prec. I. lc. In M. Gl. 2. Or. A. cunctis 3. ad lib. — Vesp. de Fer. (oia. ut in Pslt. Or. Dom. praec.) com. S. Eusebii C. (Or. Deus, qui nos.) Suffr. Ad Compl. Prec.
- 14 Fer. 6. Vigil Assumpt. B. M. V. (ieiun. et. abst.) De ea, c. vi. Off. de Fer. oia. ut in Ps't.) Ll. ppr. cum. RR. de Fer. curr. com. S. Eusebii in L. (II. lc. ad Prim. 4. Ps. Prec. Fer. Suffr. et M. ppr. sine. Gl. 3. Or. de Spir. S. — Vesp. de seq. (ppr. lc.) Ad Compl. de Dom. et per tot. Oct. Hym. term. Iesu... qui natus et ad Prim. V. qui natus. Nota. Cras proh. M. in orator. priv. et vot. ac. de Req. etm. praes. cadav.
- 15 Sabb. Assumptio B. M. V. dupl. 1. cl. Oct. c. a. oia. ut ppr. lc.; ad L. et Hor. Ps. de Dom. rel. ppr. In M. Appl. p. pop. Gl. (omitt. imper.) Cr. Praef. B. M. V. Et te in Assumptione. (per tot. Oct., nisi al. not.) — In 2. Vesp. (ppr. lc.) com. seq. et Dom. Compl. de Dom.
- 16 Dom. 11. p. Pent. et 3. Aug. S. Ioseph C. Patr. B. M. V. dupl. 2. cl. c. a. (m. 3. v.) oia. ut ppr. lc., 9. L. hom. et com. Dom. in L. (et Hor. Ps. de Dom. vel. ppr.) et M. Appl. p. pop. Gl. (omitt. imper.) Cr. Praef. Ss. Trin. ult. Ev. Dom. — In 2. Vesp. oia. ut in 1. V. com. seq. (Or. Deus, qui nos.) et Dom. Compl. de Dom

Stavbeni mojster

L. Mittoni : Rog. Slatina

izvršuje nove stavbe, razna popravila, izdeluje razne načrte, pride na dom, če se ga obvesti po dopisnici, strokovni cenitelj za stranke pri požarih. Na razpolago mnogo pismenih priznanj.

Cene zmerne!

Delo solidno!

Pozor! Kupovalci novih vil in drugih hiš v Mariboru.

1. Proda se lepa, novoizidana vila s štirimi stanovanji na lepem, razglednem prostoru v mestu z osmimi sobami, štirimi kuhinjami, shrambami in štirimi kloseti, štirimi predsobami, sobe imajo parketna tla, ali tudi za dve stranki, vsako stanovanje s štirimi sobami, pod celo hišo klet, v kleti tudi pralnica, v vsako kuhinjo je napeljan vodovod in je na ulico v prvem nadstropju balkon. Za vsako stranko je odmerjen tudi lep veliki vrt. Vila prinaša na leto od strank 2200 K in je občinskega davka prosta deset let. Ta vila je prav priporočna za penzioniste, pa tudi za tiste, ki imajo v mestu službo in se proda pod lahkimi plačilnimi pogoji za 30.000 K.

2. Proda se nova dvonadstropna hiša z lepim in velikim vrtom v mestu. Sobe na solnčni strani. Hiša je deset let davka oproščena. Stranke plačujejo na leto 2600 K in se proda hiša pod lahkimi plačilnimi pogoji za 34.000 K.

3. Proda se nova dvonadstropna visoka hiša v mestu s prodajalno, ki pa je tudi zelo pripravna za gostilno. (Vse drugo kakor pod številko 2.) Stranke plačujejo na leto 3800 K in se hiša proda pod lahkimi plačilnimi pogoji za K 50.000.

4. Proda se nova dvonadstropna hiša v mestu z boljšimi stanovanji na solnčni strani in vsako za se oddeljeno. (Vse drugo kakor pod številko 3.) Stranke plačajo letno 3000 K in se proda za 40.000 K.

5. Proda se tudi nova dvonadstropna hiša, kakor pod številko 2. Stranke plačujejo na leto 2700 K in se proda za 36.000 K.

6. Proda se nova enonadstropna hiša v Studenčih na lepem razglednem prostoru blizu cerkve in šole. Prostori za gostilno in vsemi gostilniškimi pripravami. Se proda za 34.000 K.

7. Proda se novoizidana hiša na Teznu ob veliki cesti in blizu šole, s štirimi sobami in štirimi kuhinjami z vežami, pripravna za vsakovrstno prodajalno; perilnica in studenec, lep veliki vrt. Ugodni pogoji. Proda se za 10.000 K.

8. Prodajo se na Teznu pri veliki cesti stavbeni prostori po 800 K.

9. Prodajo se v prometni ulici v mestu stavbeni prostori po K 6.— štirijaki meter.

Za veselice na prostem

priporočam v največji izbiro po najnižji ceni: Lampijone, konfeti, serpentine —

Papirnati krožniki, papirnat servijete dopisnice za šaljivo pošto.

Zalpeke za šaljivo pošto

Karte za tombolo

Največja slovanska trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebinami na avstrijskem jugu, na debelo in drobno

Goricar & Leskovšek Celje

Edina slovenska knjigarna na Spodnjem Štajerskem

Weckove steklenice in aparati za vkuhanje

sadja, zelenja in mesa so priznane kot najboljše, kar spričujejo mnogobrojna najvišja odlikovanja. Ne kupujte različnih manjvrednih izdelkov!

Weckove steklenice ima v zalogi

Franc Strupi Celje

veletrgovina s steklom, porcelanom, svetilkami, šipami itd.

Narodno romanje v Lurd

pod duh. vodstvom g. A. Hribarja župnika na Zalem Logu pri Železnikih

s posebnim vlakom.

Začetek romanja dne 19. avgusta.

Romanje bo trajalo: skupina A. 14 dni, skupina B. 16 dni.

Romarski skupini potujeta: A. Ljubljana, Ponteba, Verona, Milan, Vintemille, Marseilles, Lurd, Marseilles, Lyon, Genf, Maria Einsiedeln (Švica), Inomost, Franzensfeste, Ljubljana. — B. do Lurda kot skupina A, nazaj skozi Bordeaux, Pariz, Bazel, Zürich, Inomost, Bad Gastein, Ljubljana.

Vožnja stane iz Maribora in nazaj v Maribor A. I. razred 560 K, II. 410 K, III. 250 K. — B. I. razred 590 K, II. 445 K, III. 280 K.

Iz Ljubljane in nazaj v Ljubljano: A. I. razred 540 K, II. 390 K, III. 250 kron. — B. I. razred 570 K, II. 430 K, III. 280 K.

Iz Trbiža in nazaj v Trbiž: A. I. razred 530 K, II. 385 K, III. 250 K. — B. I. razred 560 K, II. 420 K, III. 270 K.

V teh plačilih je zapopadna vožnja, hrana, prenočišče, vodstvo in napitnina. Programi se dobe pri preč. gosp. Ant. Hribarju, župniku v Zalem Logu pri Železnikih in pri g. Lamb. Mally, trgovcu, Medija-Izlake pri Zagorju.

Darujte za Slov. Stražo!

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 $\frac{1}{2}$ %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, strahka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška ulica 5. — V lastni hiši.

Opremljena z najboljšimi stroji, z lastnim električnim obratom, najnovejšimi črkami in čedalimi obrobki, sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za vlož. župniške urade spovedne in misijske listke z črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadruga in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računsko zaključke, društvene znake, vabila k prireditvam in sejam, dnevne sporede in drugo.

Za krčmarje in prireditelje veselice: jedilnice, vabila na plose, ljudske veselice tombole itd., plesne rede, vstopnice, različne napise itd. Za posameznike: vizitke, naslovnice, poročnice, parte in žalostinke v najlepši opravi. — Diplome za častne ude družtev in častne občane v različnih okrasih in z modernimi okvirji po jako nizkih cenah.

Vsa naročila se izvršijo ceno in točno.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. z. i. n. z.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 $\frac{1}{2}$ %, proti trimesečni odpovedi po 4 $\frac{1}{4}$ %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo sploh po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo in poročitve po 5 $\frac{1}{2}$ %, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvzemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).